

SAK 22/18 RULLERING AV KUNST OG KULTURSTRATEGI FOR BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

Saksopplysning

Kunst og kulturstrategi for Buskerud 2015-2018 er Buskerud fylkeskommune sin andre strategi for politikkområdet kultur. [Gjeldende strategi](#) er inne i sitt siste år (2015-2018), og fylkesutvalet har vedteke å revidere strategien for åra 2019-2022. Arbeidet skal gjennomførast i 2018. Vedlagt notat gjev nærare orientering. Og vedlagt prosjektplan gjev ei grundigare innføring.

Kultursjef Jon Endre Røed Olsen vil gje ei kort orientering om arbeidet og det blir høve til å koma med innspel til planarbeidet.

Hallingdal, 16.05.18

Knut Arne Gurigard
Dagleg leiar

Vedlegg 1: Notat - rullering av Kunst og kulturstrategi for Buskerud, 7.5.2018
Vedlegg 2: Prosjektplan Kunst og kulturstrategi for Buskerud 2019-2022

Kongsberg regionen v/ Håvard Fossbakken

Vår dato: 07.05.2018
Deres dato:

Vår referanse: 2017/14331-4
Deres referanse:

Vår saksbehandler:
Jon Endre Røed Olsen, tlf. 32 80 86 75

Notat - rullering av Kunst og kulturstrategi for Buskerud

Kunst og kulturstrategi for Buskerud 2015-2018 er Buskerud fylkeskommunes andre strategi for politikkområdet kultur. Gjeldende strategi i år inne i sitt siste år, og fylkesutvalget har vedtatt å revidere strategien for årene 2019-2022. Arbeidet gjennomføres i 2018.

Hovedmålet «Et rikt kunst og kulturliv» videreføres, og revisjonen av strategien skal gi retning og prioriteringer for hvordan dette målet skal nåes i kommende fireårsperiode. En periode hvor Buskerud fylkeskommune bli til Viken fylkeskommune sammen med Akershus og Østfold fylkeskommuner. Kunst og kulturstrategien blir således et viktig bidrag fra Buskerud til den fremtidige kulturpolitikken i Viken.

Samfunnsutvikling er et langsiktig arbeid som krever planer som ivaretar de lange linjene. Fylkeskommunen som regional utviklingsaktør på kulturområdet vil ta et sterkere grep om denne utviklingen.

En bærekraftig kulturpolitikk krever både en satsning på den kulturelle grunnmuren som beskrevet i Kulturutredningen 2014 (NOU 2013:4) samt frivillighet, det profesjonelle kunst- og kulturmiljøet og institusjonene. Det er summen av disse som bidrar til en god samfunnsutvikling på kulturfeltet.

En fylkeskommunal strategi er fylkeskommunens egen strategi som konsentrerer seg om fylkeskommunens virkeområde. Videre er fylkeskommunen avhengig av andre aktører for å lykkes med å nå målene i strategien. Dette gjelder både de profesjonelle utøverne og arrangørene, frivillige organisasjoner og de øvrige forvaltningsnivåene, stat og kommune.

Et godt samspill med eksterne aktører i strategi arbeidet er også i tråd med Buskerud fylkeskommune visjon: *Buskerud fylkeskommune skaper resultater gjennom samhandling.*

Prosessen med strategien skal kjennetegnes av involvering og dialog med relevante aktører. Det blir arrangert en innspillkonferanse 28.mai hvor både kommuner og representanter fra kunst og kulturlivet i fylket er invitert. I tillegg vil ungdom gjennom BUFT bli involvert i innspillfasen. Det arrangeres også dialogmøter med utvalgte grupper, blant annet kulturledere i kommunene.

Innspillfasen foregår frem til sommeren og da starter arbeidet på å skrive høringsutkastet som skal vedtas av HUKIF (Hovedutvalget for kultur, idrett og folkehelse i Buskerud fylkeskommune). Etter dette blir det en høringsperiode hvor kommunene kan komme med ytterligere innspill til strategien, før den endelig vedtas i fylkestinget i starten av 2019.

Det er HUKIF som er ansvarlig for strategiprosessen samt at det er nedsatt en arbeidsgruppe hvor både kulturaktører og det kommunale nivået er representert.

Arbeidsgruppe for rullering av Kunst og kulturstrategi for Buskerud:

Navn	Funksjon/ arbeidssted	Rolle
Jon Endre Røed Olsen	Kultursjef Buskerud fylkeskommune	Prosjektleder
Ida Moen	Konsulent Buskerud fylkeskommune	Sekretær
Camilla Sørby	Buskerud fylkesbibliotek	medlem
Jon Sletto	Kultursjef Hol kommune	medlem
John Mihle	Avdelingsleder Portåsen, Buskerudmuseet	medlem
Marit Stokkenes	Interkultur/ Globusfestivalen	medlem
Jørgen Bøckman	Arkeolog Veien kulturminnepark, Buskerudmuseet	medlem
Lill Carin Jacobsen	DKS (Den kulturelle skolesekken) koordinator Buskerud fylkeskommune	medlem

Undertegnende vil orientere om arbeidet i møter med kommuneregionene i løpet av mai og juni og tar gjerne imot innspill og ideer i disse møtene.

Med vennlig hilsen

Jon Endre Røed Olsen
kultursjef

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

Prosjektplan

Kunst og kulturstrategi for Buskerud 2019-2022

Innholdsfortegnelse

1.	BAKGRUNN OG FORMÅL	4
2.	PLANFORM OG VIRKEOMRÅDE	4
3.	KULTURBEGREPET	4
4.	FØRINGER FOR ARBEIDET	5
5.	UTFORDRINGSBILDET OG VIKTIGE TEMA	5
5.1	Status nå og vurdering nåværende strategi.....	6
5.2	Tema	7
6.	KUNNSKAPSGRUNNLAG	13
7.	FORANKRING AV KULTURPOLITIKKEN	13
8.	PROSESS OG ORGANISERING	14

Forord

Norge har egen kulturlov og har forpliktet seg på UNESCOs konvensjon fra 2005 om å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk. Likevel kan vi si at kulturpolitikken er lite lovregulert. Videre er det store variasjoner i hva som faller innenfor begrepet kultur. Gjennom en strategi for kunst og kultur åpner nettopp disse forholdene for svært mange muligheter for å gi kulturpolitikken det innhold og den plass som fremmer en ønsket samfunnsutvikling i Buskerud.

Arbeidet med kunst og kultur er nedfelt i en rekke stortingsmeldinger og preges av nasjonale ordninger med et spleiselag og samhandling mellom de tre forvaltningsnivåene samt kulturlivet for øvrig. Det er allikevel stor frihet i hvordan fylkeskommunen utfører oppgavene og organiserer arbeidet. Den kulturelle skolesekken er et godt eksempel på hvordan Buskerud fylkeskommune har utviklet en modell som ansees som svært god også utenfor fylket. Gjennom et meget godt samarbeid med kommunene i fylket og med produserende miljø som Brageteatret, Buskerud kunstsenter, museene og vårt eget fylkesbibliotek, er dette den beste måtene å skape gode kulturopplevelser for alle barn og unge i grunnskolen i Buskerud samt i videregående opplæring. Kulturopplevelser som bygger identitet og som utfordrer og som setter fokus på viktige tema i samfunnet.

Nåværende kunst og kulturstrategi er Buskerud sin andre strategi på feltet og fungerer godt i henhold til intensjonene om å gi retning i det fylkeskommunale arbeidet med kunst og kultur, samt bidra til å gjøre riktige prioriteringer. Temaene som strategien tar for seg har alle et langsiktig perspektiv, noe som gjør at det vil være riktig å videreføre disse inn i ny periode men tilpasse målsetninger og tiltak i tråd med dagens og de kommende års utfordringsbilde.

I tiden som ligger foran oss vil regionreform prege også kulturpolitikken. Å løfte frem det som er viktige særtrekk med kunst- og kulturlivet i Buskerud vil derfor være vesentlig med reformen som bakteppe.

Drammen, 20.10.2017

Jon Endre Røed Olsen
Enhetsleder, kunst og kultur

1. Bakgrunn og formål

Kunst og kulturstrategi for Buskerud 2015-2018 er Buskerud fylkeskommunes andre strategi for politikkområdet kultur og innlemmet tidligere strategier for museumsutvikling og Den kulturelle skolesekken. Strategien har vedtatt handlingsprogram for årene 2015/2016 og 2017/ 2018.

Gjeldende strategi går i 2018 inn i sitt siste virkeområde og det er behov for å revidere strategien for årene 2019-2022. Hovedmålet «Et rikt kunst og kulturliv» videreføres, men revisjonen av strategien skal gi retning og prioriteringer for hvordan dette målet skal nåes i kommende fireårsperiode.

Samfunnsutvikling er et langsiktig arbeid som krever planer som ivaretar de lange linjene. Fylkeskommunen som regional utviklingsaktør på kulturområdet må ta et sterkere grep om denne utviklingen. Ambisjonen ligger da å gå fra det å forvalte statlige ordninger til å ta en enda mer ledende rolle i utviklingen av kulturlivet i eget fylke.

En bærekraftig kulturpolitikk krever både en satsning på den kulturelle grunnmuren som beskrevet i Kulturutredningen 2014 (NOU 2013:4) samt frivillighet, det profesjonelle kunst- og kulturmiljøet og institusjonene. Det er summen av disse som bidrar til en god samfunnsutvikling.

2. Planform og virkeområde

En fylkeskommunal strategi er fylkeskommunens egen strategi som konsentrerer seg om fylkeskommunens virkeområde. Videre er fylkeskommunen avhengig av andre aktører for å lykkes med å nå målene i strategien. Dette gjelder både de profesjonelle utøverne og arrangørene, frivillige organisasjoner og de øvrige forvaltningsnivåene, stat og kommune.

Et godt samspill med eksterne aktører i strategi arbeidet er også i tråd med Buskerud fylkeskommune visjon: *Buskerud fylkeskommune skaper resultater gjennom samhandling.*

Det foreslås å revidere eksisterende strategi for kunst og kulturområdet. Gjeldende planstrategi for Buskerud fylkeskommune 2016-2020 åpner ikke for regional plan for kultur. Dette kan vurderes i arbeidet med ny planstrategi.

Prosessen med strategien skal kjennetegnes av involvering og dialog med relevante aktører. Rolleavklaring mellom forvaltningsnivåene stat, fylkeskommune og kommune, vil være viktig. Dette er også noe kulturdepartementet er opptatt av i utforming av ny kulturmelding. Et viktig mål for strategien er at den skal ha et klart og tydelig språk og kommunisere godt til både politiske og administrativt nivå samt publikum.

3. Kulturbegrepet

I Buskerud fylkeskommune legges begrepet «Ytringskultur» til grunn for politikkområdet kunst og kultur. Begrepet ble lagt til grunn i Kulturutredningen 2014 og definerer kultur som kunstnerisk virksomhet, kunstneriske verk, kulturarv og kulturelle praksiser og produkter, og omfatter også den kommunikasjon og sosiale samhandling som knytter seg til denne virksomheten. I sum

innebærer ytringskultur å betrakte kultur som et eget praksisfelt i samfunnet, hvor både den profesjonelle kunsten, amatørkulturen, kulturarbeidere, de frivillige og publikum inngår.

Begrepet skiller seg fra det utvidede kulturbegrepet som har vært gjeldende i norsk kulturpolitikk fra 70-tallet og som også omfatter blant annet idrett og friluftsliv. Buskerud fylkeskommune har egen strategi for området idrett og friluftsliv så det er også viktig at strategi for kunst og kultur fokuserer på det kunst og kulturfeltet knyttet til de seks kunstuttrykkene musikk, scenekunst, visuell kunst, litteratur, film og kulturarv. Det vil vel og mekre være viktig å se disse og andre strategier og planer i en sammenheng da de skal ivareta det totale bildet av samfunnsutviklingen i Buskerud.

4. Føringer for arbeidet

Planer og strategier i Buskerud fylkeskommune

Kunst og kulturstrategien skal bygge på målene og satsningsområdene i strategisk fylkesplan for Buskerud fylkeskommune 2030 og skal tydeliggjøre kunst og kultur som et viktig område i en bærekraftig samfunnsutvikling i Buskerud.

Regionale planer som er førende for kulturområdet er:

- Kulturminnekompasset - Regional plan for kulturminnevern i Buskerud
- Regional areal- og transportplan for Buskerud (under utarbeidelse)
- Regional plan for kunnskapssamfunnet
- Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling

Andre tilliggende strategier:

- Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud
- Kunnskapsskolen i Buskerud
- Bibliotekstrategi for Buskerud
- FoU- og innovasjonsstrategi for Buskerud

Andre føringer for arbeidet

Planarbeidet må ta hensyn til pågående prosesser som regjeringens kulturmelding (ventet vedtatt sommeren 2018) og regionreform.

Annet relevant kunnskapsgrunnlag for planarbeidet er listet opp i kapittel 6.

5. Utfordringsbildet og viktige tema

En strategi for kunst og kulturområdet skal fokusere på innbyggernes tilgang og deltakelse i kulturlivet. Buskerud er et mangfoldig og variert fylke og dette gjenspeiles i kulturlivet. Strategien skal i tråd med strategisk fylkesplan ta utgangspunkt i kunnskap om befolkningsutvikling, demografi i fylket samt ta hensyn til ulikheter i kommuneregionene.

Norsk kulturindeks 2017 (tall fra 2016) vil legge frem en rapport i løpet av høsten 2017 som viser et bilde av kulturaktivitet i fylket basert på kommunevis statistikk. Denne rapporten vil kunne vise oss hvordan bildet ser ut i dag i Buskerud og ulikhetene mellom kommuner og regioner.

5.1 Status nå og vurdering nåværende strategi

Kunst- og kulturstrategi for Buskerud 2015-2018 er den andre overordnede kunst- og kulturstrategien som ble utviklet i Buskerud fylkeskommune. I tillegg til å gi retning, er planen også tydelig på hva Buskerud fylkeskommune skal og ikke skal prioritere. På denne måten har kunst- og kulturstrategien har fungert etter hensikten. Den har dannet grunnlag for administrasjonens vurderinger i faglige spørsmål, og vært en ledesnor for prioriteringene på et felt som i svært stor grad er avhengig av offentlig støtte, og hvor etterspørselen langt overgår ressursene.

Siden *Kunst- og kulturstrategi for Buskerud 2015-2018* ble utviklet har ikke kultursektoren gjennomgått vesentlige endringer. Kulturutredningen 2014 som ligger til grunn for nåværende strategi, er fortsatt et godt kunnskapsgrunnlag for å utvikle regional kulturpolitikk. Endringene vil derimot helt sikkert komme i den kommende strategiperioden med tanke på regionreform og overføring av nye oppgaver på kulturfeltet til det regionale nivået.

Hvilke oppgaver vil det være vanskelig å forutse men i en Kunst og kulturstrategi for Buskerud vil det i dette lyset være viktig å vektlegge det som er viktigst på kunst og kulturfeltet i Buskerud, og dermed sikre at dette kan ivaretas på en god måte inn i en ny og større region.

Eksempler på dette i Buskerud er:

- Brageteatret som regionteater for Buskerud
- Buskeruds lange og rike folkemusikktradisjon og landets eldste folkemusikkfestival
- Buskerud mangfoldige og store museumslandskap
- Buskerud som festivalfylke. Hele 17 festivaler fikk fylkeskommunal støtte i 2017 og 4 festivaler fikk statlig tilskudd fra Norsk kulturråds festivalstøtteordning.
- Den kulturelle skolesekken i Buskerud. En god modell for ordningen hvor alle kommunene er med i den felles ordningen.

Nåværende strategi ivaretar noe av dette men det vil være behov for å forsterke og fremheve viktige utfordringer og særlig da museums- og arkivsektorens behov for fellesmagasin og fellestjenester. Dette er ressurskrevende investeringer som vil være et viktig område i kommende strategiperiode.

Nåværende strategi implementerte andre strategier som Strategi for museumsutvikling i Buskerud og Strategiplan for Den kulturelle skolesekken. Ved revidering av ny kunst og kulturstrategi vil det være viktig å se om disse områdene har blitt godt nok ivaretatt gjennom denne implementeringen.

Revisjonen vil gi mulighet for å ha dialog med relevante aktører og tilpasse strategien til dagens utfordringer og et oppdatert kunnskapsgrunnlag. En slik revisjon vil også gi mulighet for å oppdatere fylkeskommunens kunst og kulturstrategi sett i lys av andre fagfelt.

Videre tar nåværende strategi for seg de viktigste områdene i politikkområdet kultur og alle temaene vil være fornuftig å videreføre.

Temaene deles inn i sektorovergrepene og sektorspesifikke strategier.

5.2 Tema

En kunnskapsbasert kulturpolitikk

Status

I perioden har det blitt fra Buskerud sin side blitt bestilt to rapporter. En kvalitativ undersøkelse om DKS i ungdomsskolen samt Norsk kulturindeks 2017 for Buskerud. Begge Telemarkforskning.

Kunnskapsgrunnlaget i undersøkelsen om DKS har vært svært nyttig og brukes aktivt i utvikling av tilbudene.

Kulturkonferansen 2016 hadde Forskning og utvikling som hovedtema.

Det er ikke avsatt midler i kunst og kulturbudsjettet til kunnskapsproduksjon men man har i perioden vært avhengig av bevilgninger fra hovedutvalgets disposisjonskonto.

Konklusjon: *Fokuset på kunnskapsbasert kulturpolitikk er fortsatt der og er fortsatt viktig.*

Publikumsutvikling

Status

Arbeidet med publikumsutvikling foregår og skal foregå i størst mulig grad i institusjonene selv og handler om interesse og dialog med eksisterende og nye publikumsgrupper. En maktforskyvning fra institusjonene til publikum.

Fylkeskommunens rolle skal være å inneha kompetanse og gi råd. Temaet var vært sentralt i Kulturkonferansen 2015 og har vært tema i dialogmøter med kunst og kulturinstitusjoner. Noen institusjoner jobber målrettet med dette og andre mindre målretta. Medlemskapet i Norsk publikumsutvikling har bidratt til kompetanse både for fylkeskommunen og aktører i kulturlivet i Buskerud.

I perioden ble det vedtatt å gjenoppta arbeidet med Kulturkort for ungdom. Grunnet kapasitet har derfor arbeidet med publikumsutvikling blitt spisset noe mer mot ungdom som målgruppe fra fylkeskommunens side.

Inkludering er et sentralt felt innen samfunnsutvikling. Innen publikumsutvikling i kunst og kulturinstitusjoner, kommer dette bl.a. til uttrykk i hvordan vi når de som ikke benytter seg av tilbudene og møteplassene.

Konklusjon: *Temaet er viktig å videreføre, men det vil være behov for tydelige prioriteringer og mål i kommende strategiperiode. Det bør vurderes om inkludering bør være et eget tema i strategien.*

Internasjonalisering

Status

Det har i perioden blitt gjennomført flere internasjonale samarbeid både gjennom skolekonsertordningen i DKS og gjennom kulturaktører i Buskerud, hvor fylkeskommunen har vært involvert og bistått. Det har også i perioden blitt arbeidet med mulige søknader i samarbeid med aktører i kulturlivet i fylket. Horisont 2020 gir muligheter for flere prosjekter på kunst og kulturområdet.

Konklusjon: Arbeidet må fortsatt ha fokus og er et stort felt som kan legge beslag på mye personalressurs. Det er derfor viktig å ha tydelige prioriteringer i målene i strategien for hvilke rolle og hva fylkeskommunen skal prioritere på feltet.

Verdiskapning og profesjonalisering

Status

Ordnningen med regionale fyrstårn innenfor noen av kulturområdene fungerer men har potensiale for videre utvikling. At de regionale fyrtårnene i større grad bidrar inn i kunnskapsspredning for å øke profesjonaliteten hos andre mindre aktører, kan med fordel utvikles videre.

Flere av kulturinstitusjonene har et større potensiale for verdiskapning og her kan Buskerud fylkeskommune gjennom godt samarbeid internt mellom blant annet kultur og næring bidra til dette arbeidet.

De regionale fyrtårnene i dag er Vestfossen kunstlaboratorium, Interkultur, Kongsberg jazzfestival, Glogerfestspillene og Folkemusikkveka. På festivalområdet har Kulturrådet delt inn i Nivå 1, nivå 2 og nivå 3 festivaler. Det kan vurderes om det er hensiktsmessig å vurdere dette også lokalt istedenfor fyrtårnfestivaler.

Konklusjon: Det foreslås at ordningen med regionale fyrtårn videreføres og at det vurderes om festivalene skal ha en annen inndeling. Videre vil det være viktig å tydeliggjøre hva som ligger i det å være fyrtårn eller eventuelt andre statuser.

Kunstnerpopulasjon og kulturell infrastruktur

Status

Grepene som har blitt gjennomført i perioden for å tiltrekke og beholde kunstnere til fylket er i hovedsak gjennom satsning på Buskerud kunstsenter, regionale utstillinger for Buskerud kunstnere, Buskerud bildende kunstnere, opprettelse av atelierfelleskap for tekstilkunstnere på Søndre Green gård i Krødsherad, Leveld kunstnartun. Sistnevnte har fast driftspost på forslaget til statsbudsjettet. Videre er det etablert som midlertidig ordning, atelierfelleskap for kunstnere på Strømsø videregående skole.

Ordnningen med regionale kulturbygg som finansieres via spillemiddeloverskuddet har hatt en nedadgående bevilgning de siste årene. Her trengs det et løft i kommende strategiperiode og det er ikke sikkert det løftet kommer fra staten. Buskerud fylkeskommune kan vurdere egne midler til dette formålet.

Konklusjon: Temaet må fortsatt ha fokus i nest periode og flere av de ovennevnte tiltak og prosjekter må følges opp og utvikles videre. Med en kulturarenapolitikk finansiert utelukkende

av statlige midler, som har hatt en tydelig nedadgående trend, bør det vurderes om fylkeskommunen selv skal ta et sterkere grep og ansvar for dette området.

Barn og unge – oppleve, utøve og medvirke

Status

En helhetlig kulturpolitikk for barn og unge ivaretas gjennom Den kulturelle skolesekken, Ung kultur møtes og kulturskolene. Disse feltene har også en nasjonal samarbeidsavtale. I tillegg må også folkebibliotekene nevnes som omtales sammen med bl.a. kulturskolene som den kulturelle grunnmuren. Buskerud fylkeskommune har innført ordning med Kulturkort for ungdom og dette som virkemiddel må omtales i strategien.

Konklusjon: *Temaet videreføres da en helhetlig tenkning rundt barn og unges kulturtilbud er viktig.*

Den kulturelle skolesekken (DKS)

Status

Ordningen har gjennomgått og gjennomgår endringer nasjonalt som påvirker arbeidet regionalt. Dette gjelder nedlegging av Rikskonsertene og opprettelsen av Kulturtanken. Mer ansvar og samtidig større frihet for fylkeskommunene.

Nåværende strategi implementerte tidligere strategiplan for DKS. Det kan være grunn til i strategiarbeidet å se på om ordningen planmessig har blitt godt nok ivaretatt i kunst og kulturstrategien.

Et av satsningsområdene i nåværende periode er å kunne tilby film som et fast tilbud i skolesekken. Dette er ikke gjennomført grunnet manglede fast personalressurs. Nåværende prosjekt er et bestillingstilbud som utgår våren 2019. Det er behov for fast personalressurs for å få det te til samt en omprioritering mellom kunstuttrykkene i DKS. Dette vurderes i revidering av avtaler med kommunene som må gjennomføres våren 2018 (gjeldende fra høsten 2019).

Buskerud har en god modell for DKS hvor alle kommuner er med i ordningen og det er produserende miljø innen alle de sek kunstuttrykkene. DKS i Buskerud kjennetegnes med svært god kvalitet og et godt samarbeid med kommuner og skoler.

Konklusjon: *Planarbeidet bør omhandle hvordan DKS i Buskerud skal rigge seg og utvikle seg for å kunne ivareta kommende nasjonale føringer på et felt som er i endring nasjonalt, og samtidig opprettholde kvalitet og mangfold i tilbudet.*

Ung kultur møtes (UKM)

Status

Buskerud fylkeskommune har satt den tekniske gjennomføringen bort til Buskerud musikkråd og musikkrådet har utført denne oppgaven siden 2001. Ordningen skal evalueres i løpet av inneværende periode. Flere fylkeskommuner trekker oppgaven tilbake fra organisasjoner for å fremheve ordningens status som en fylkeskommunal oppgave. UKM har hatt noe varierende oppslutning på landsbasis og flere steder har det vært nedadgående tendens. I Buskerud jobbes det godt i kommunene og på fylkesnivået og det har vært en oppadgående deltakelse.

Konklusjon: Planarbeidet må ta for seg hvordan UKM skal utvikle seg for å møte ungdommenes mangfoldige uttrykksbehov slik at ordningen fortsetter å treffe ungdommene i Buskerud godt.

Bibliotek og litteratur

Buskerud har en egen bibliotekstrategi som skal rulleres fra 2020. Viktige felles utfordringer og grenseoppganger kommenteres i kunst og kulturstrategien. Litteratur som kunstuttrykk behandles flere steder i strategien. Videre vil bibliotek og litteratur være sentralt i flere av da sektorovergripende strategiene.

Konklusjon: Selve behandlingen av bibliotek og fylkeskommunens rolle gjøres i hovedsak i forbindelse med rulling av bibliotekstrategien. Litteratur som kunstuttrykk behandles innen flere av temaene i strategien.

Festivaler

Status

Buskerud er et festivalfylke med svært mange og mangfoldig festivallandskap. Kulturrådets overføringer til festivaler viser også dette. Hele fire festivaler i Buskerud fikk bevilgning fra denne nasjonale ordningen i 2017, til sammen 2,9 mill. Buskerud har også landets største jazzfestival og landets eldste folkemusikkfestival. Dette i tillegg til en stor bredde av et mangfold av festivaler som er viktig for målet om et rikt kunst og kulturliv. Festivalene er også spredd gjennom hele året.

Buskerud har definert tre kategorier: *Fyrtårnfestivaler*, *nisjefestival* og *folkefest*, hvor de to første skal prioriteres i fordeling av midler. I perioden har vi hatt henvendelse fra noen av nisjefestivalene som ønsker å bli fyrtårnfestival. Det vil være behov for å diskutere om vi skal fortsette med fyrtårnstatusen eller vurdere annen rangering i eksempelvis i tråd med Norsk kulturråds nivå 1,2 og 3.

Det ligger et potensiale for å dele kompetanse og benytte seg mer av fyrtårnfestivalenes erfaring og kunnskap ovenfor andre festivaler. Kulturkonferansen bidrar også til dette men noe mer satt i system gjennom året.

Kriterier og søkeordning for festivaler fungerer godt i forhold til det å prioritere, men mange gode tiltak faller ofte mellom to stoler. Utviklingen på midlene til festivaler har i perioden stått stille noe som gjør at det må vurderes en strengere prioritering i neste periode.

Konklusjon: Festivaler som et viktig tema med klare målsetninger må være viktig også i kommende periode. Fyrtårnstatusen bør vurderes.

Museer

Status

Museumslandskapet slik det er nå ble etablert rett før nåværende strategiperiode. Tidligere museumsstrategi for Buskerud ble implementert i kunst og kulturstrategien, og det kan på dette feltet være viktig i revideringen av kunst og kulturstrategien og se om området har fått den plass og oppmerksomhet som er nødvendig for å ivareta feltet.

Den store utfordringen i museumssektoren er mangel på fellesmagasin og fellestjenester. Dette feltet blør vies stor oppmerksomhet i strategien. I nåværende strategi har det vært mål om å lage en samlingsforvaltningsplan, et arbeid som er i gang i regi av Buskerudmuseet. Denne

planen og plan for privatarkiv i Buskerud vil være svært viktige for den kommende strategiperioden.

Videre har etableringen av Buskerudmuseet hatt utfordringer i oppstarten, utfordringer som pr i dag fortsatt er der. Det bør vurderes om fylkeskommunen må ta en enda større rolle i oppfølgingen.

Konklusjon: *Museumsfeltet må få en viktig plass i strategien og målene må være klare og knyttet mot de utfordringene og mulighetene som ligger innenfor området.*

Film

Status

Feltet ivaretas i Buskerud gjennom eierskapet i Viken filmsenter AS. I løpet av perioden har Oslo kommune blitt medeier og Viken filmsenter AS er åledes det største av syv regionale filmsentre i Norge. Filmsentrene forvalter statlige midler til produksjon av kortfilm, animasjonsfilm, dokumentarfilm, dataspill og annen audiovisuell produksjon som kunstnerisk uttrykksform.

I den vi kan kalle Viken filmsenter-regionen er det pr i dag ikke filmfond for å kunne bistå i satsninger på spillefilm. I perioden har det vært et mål om å utrede og eventuelt etablere et filmfond for Buskerud, enten det er i samarbeid med Viken-fylkene eller i form av en annen konstellasjon. Det er i dag kun tre filmfond i Norge og staten har sagt at de ikke ønsker flere. Så har Oslo kommune vedtatt at de skal ha filmfond. Uansett løsning for Buskerud er etablering av et filmfond en langvarig prosess som nok må omtales i kommende strategiperiode.

Konklusjon: *Buskerud sin filmsatsning vil også i kommende periode være knyttet til eierskapet i Viken filmsenter AS og målene for film politikken i Buskerud må omhandle hvordan vi i samarbeid med de andre eierfylkene bidrar til et godt filmmiljø i hele regionen.*

Musikk

Status

Gjennom tilskudd til, og samhandling med, regionale musikkorganisasjoner er Buskerud med på å sikre et kompetent miljø innen feltet. Videre er et av satsningsområdene å ivareta og formidle Buskerud folkemusikk. Gjennom Folkemusikksenteret i Sigdal med tilhørende talentskole samt Buskerud folkemusikklag, har dette til en viss grad blitt ivaretatt. I kommende strategi bør det vurderes å løfte frem folkemusikken noe mer siden dette er en svært viktig del av Buskeruds kulturarv.

Videre er det komponister som har tilknytning til Buskerud som bør vurderes omtalt i strategien. Hvordan kan Buskerud fylkeskommune bidra til å ivareta denne immaterielle kulturarven? Eksempel på dette er Halfdan Kleve og Johan Halvorsen.

Videre bør det vurderes å omhandle noe om de profesjonelle musikerne som bor i Buskerud. Hva kan fylkeskommunens gjøre for disse og hvordan bruker vi de virkemidlene vi har for å benytte oss mer av disse? Buskerud har flere profesjonelle musikere bosatt i fylket men ingen rene profesjonelle orkestre. Dette bør være et tema som vurderes i planarbeidet.

Konklusjon: *Tema som folkemusikken i Buskerud, det profesjonelle musikkmiljøet i Buskerud samt Buskerudkomponister bør behandles i planarbeidet.*

Scenekunst

Status

Buskerud fylkeskommunes engasjement på feltet (utenom DKS) er gjennom eierskap og tilskudd til Brageteatret AS – regionteater for Buskerud, støtte til Buskerud teater og tilskudd til det frie scenekunstheltet.

Det arbeides med en eierstrategi for Brageteatret AS i samarbeid med Drammen kommune, for å koordinere eierstyringen og skape mest mulig forutsigbarhet for teatret. Utviklingen av Brageteatret som regionteater for Buskerud vil være viktig i strategien.

Buskerud teater bistår amatørteatrene i fylket gjennom profesjonell instruksjon og er med på å bygge opp kompetanse på scenekunst i hele fylket. Det har de senere årene vært knyttet utfordringer til ordningen da det ikke er inngått avtaler med kommunene, noe som har ført til at noen kommuner ikke deltar i spleiselaget. Dette arbeidet pågår nå og vil nok også prege deler av kommende periode.

Det har i inneværende strategiperiode dukket opp flere unge nyutdannede innen det frie profesjonelle scenekunstheltet i Buskerud. Eksempel på dette er Elvekompaniet. Buskerud har i noen grad klart å følge opp disse gjennom tilskudd men midlene har vært begrensa. Her bør satsningen på scenekunst i strategien ta høyde for de mulighetene og potensialet som ligger i dette.

I løpet av perioden har det blitt bevilget både statlige, fylkeskommunale og kommunale investeringsmidler til etableringen av Landsdelsscene i ÅL. Arbeidet skal etter planen påbegynnes i mars 2018. I ny strategiperiode vil da fokuset på og arbeidet med innhold bli behandle.

Konklusjon: *Planarbeidet må ta for seg både eierskapet i Brageteatret AS og hvordan teatret kan utvikle seg til å fylle rollen som regionteater. Videre må fylkeskommunens rolle ovenfor amatørteatrene omhandles samt de frie profesjonelle miljøene. Videre bør innhold og fylkeskommunens rolle i landsdelsscene for dans i ÅL omhandles.*

Visuell kunst

Status

Tilskudd til institusjoner som Vestfossen kunstlaboratorium og Buskerud kunstsenter samt tilskudd til regionale kunstutstillinger og Buskerud bildende kunstnere utgjør i dag hovedsatsningen på visuell kunst. Videre har det som tidligere omtalt blitt etablert atelierfelleskap og artist in residence for kunstnere i Buskerud. Videre er også det arbeidet som gjøres i museene viktig samt den offentlige utsmykningen som fylkeskommunen selv tar initiativ til i forbindelse med nybygg og reovering av fylkeskommunale bygg.

Feltet har blitt lovet et løft fra statlig hold, noe som ikke kan sies å være gjennomført. Viktig å følge med på dette og vurdere den regionale oppfølgingen av dette og hvordan Buskerud fylkeskommune kan tilrettelegg for området slik at innbyggerne i Buskerud får god tilgang på kunst.

Konklusjon: *Satsningen på visuell kunst bør fortsatt knytte seg til de ovenfor nevnte institusjoner og regionale utstillinger og fokusere på hvordan disse kan utvikle seg og nå flere publikumsgrupper.*

6. Kunnskapsgrunnlag

Kunnskapsgrunnlag

- Høsten 2017 legger Telemarkforskning frem en egen utvidet **Norsk kulturindeks for Buskerud**. Rapporten gir en oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i fylket og vil sammenligne tallene med tilsvarende rapport fra 2012 utført for Buskerud fylkeskommune. Samtidig skal den gi råd for hvilken rolle fylkeskommunen bør ha i den regionale utviklingen av kulturlivet i fylket.
- Telemarkforskning la frem en kvalitativ undersøkelse av **Den kulturelle skolesekken** i ungdomsskolen i Buskerud januar 2016. Undersøkelsen ble presentert på Kulturkonferansen 2016 og har blitt aktivt brukt i utviklingen av skolesekken og vil være et viktig kunnskapsgrunnlag inn mot ny strategi.
- **Nasjonale og regionale rapporter** som har betydning for Buskerud vil bli viktige. Eksempler er enkelte publikumskartlegginger samt evalueringer etter konsolideringen av museumssektoren. KS sin rapport om regionalisering av kulturpolitikken samt Kulturutredningen 2014 (NoU2013:14) gir viktig kunnskap om feltet.
- Regjeringen har satt i gang arbeidet med **ny Kulturmelding** som etter planen skal vedtas før sommeren 2018. Dette arbeidet vil være viktig for arbeidet med egen strategi. Det gir Buskerud fylkeskommune en god mulighet til å påvirke og ivareta en god sammenheng mellom den statlige og den regionale kulturutviklingen.
- **UNG data**
- **Kultur for å delta** – Kulturbruk og kulturarbeid blant barn og unge i Drammen (TF-rapport nr 383, 29016)
 - «**Nærhet, autonomi og demokratisering**» - Evaluering av direktekommuneordningen i Den kulturelle skolesekken

7. Forankring av kulturpolitikken

Kultur har en klar egenverdi og er samtidig en viktig utviklingsfaktor innen alle samfunnsområder. Kulturpolitikken skal fremme demokrati og ytringsfrihet, og er forankret i nasjonal lovgivning og ratifisering av internasjonale konvensjoner.

Kulturloven forplikter fylkeskommunene på kulturfeltet og en strategi vil kunne definere hvordan Buskerud fylkeskommune skal følge opp loven i eget fylke. Videre hvordan vi skal utnytte mulighetsrommet som ligger i kulturfeltet som et selvfølgelig og viktig område i samfunnsutviklingen i Buskerud.

Norge har ratifisert UNESCOs konvensjon fra 2005 om å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk. Her legges det vekt på at kulturelt mangfold er et karakterisk kjennetegn ved menneskeheten og derfor bør verdsettes høyt og bevares til gagn for alle. Kulturelt mangfold skaper en rik og variert verden som gir flere valgmuligheter og beriker menneskelige evner og verdier, og er en grunnleggende kilde til en bærekraftig utvikling for samfunn, folk og nasjoner. Konvensjonen understreker også behovet for å anerkjenne det særegne ved kulturaktiviteter, -varer og -tjenester som bærere av identitet, verdier og meningsinnhold.

8. Prosess og organisering

Det foreslås at det ikke etableres styringsgruppe med eksterne deltakere, men at HUKIF delegeres ansvaret for strategien frem til politisk behandling i løpet av 2018.

Oppstart av planarbeidet skal forankres i FU og det foreslås også at endelig strategi vedtas av FT for å løfte politikkområdet kultur opp som et viktig del av samfunnsutviklingen i Buskerud.

Både eldrerådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, BUFT og likestillingsutvalget skal involveres i medvirkningsprosesser i arbeidet med strategien. Videre vil kulturlivet i Buskerud og kommunene bli invitert inn i prosessen. Forankring i regionrådene også vil være viktig.

Enhetsleder for kunst og kultur er prosjektleder og nedsetter en arbeidsgruppe hvor det skal være kunstnerisk fagkompetanse, tverrfaglig kompetanse i utviklingsavdelingen samt to eksterne. En fra kulturlivet og en fra kommune.

Organisering

Nivå	Deltagere	Mandat
Planeier	Fylkestinget Fylkesutvalget	Fylkesutvalget vedtar oppstart av arbeid og fylkestinget vedtar endelig plan.
Planansvarlig	HUKIF	Ansvarlig for planprosessen. underveisavklaringer og orienteringer. Vedtar høringsutkast og innstiller endelig plan for fylkesutvalget.
Prosjektleder	Enhetsleder kunst og kultur	Lede arbeidsgruppa og fremdriften i prosjektet. Rapporterer til utviklingssjef og ansvarlig for involvering av andre fagområder underveis i prosessen.
Arbeidsgruppe	Enhetsleder kunst og kultur Arbeidsgruppen nedsettes av utviklingssjefen og består av representanter fra utviklingsavdelingen og fra kommune og kulturlivet i Buskerud.	Gjennomføre prosessen og gi innspill til fremdrift og vedtak underveis i prosessen. Gjennomføre innspillmøter med relevante aktører. Gi innspill til høringsdokument.

Det opprettes ikke referansegrupper men det vil bli gjennomført innspillmøter med relevante aktører underveis i arbeidet. Særlig nevnes kommunene og museumssektoren. Fylkeskommunale

råd som eldrerådet, rådet for likestilling, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og BUFT vil bli involvert underveis i arbeidet. For å sikre en god forankring av strategien i kommunene i Buskerud vil det bli lagt opp til dialog med regionrådene i Buskerud. Nærmere plan for innspillmøter fastsettes etter at planprogrammet er vedtatt.

Det vil være dialog med utviklingsavdelingens ledergruppe, rådmannens ledergruppe og andre relevante fagområder i fylkeskommunen underveis i prosessen.

Tidsplan

Det gjennomføres møter i arbeidsgruppa gjennom hele prosessen samt at utviklingsavdelingens ledergruppe og rådmannens ledergruppe involveres underveis i prosessen og særlig før høring og vedtak.

